

Kommunufelagið vil økja hjálpartænastuna

Hans Jørgensen
valevni til
Miðvágs býráð

— Fyri at fáa stórri greiðu á hvørji tey mest átroðkandi vandamálini hjá kommunum eru, hevur Føroya Kommunufelag verið í samband við flestu kommunurnar í landinum, til tess at felagið kann økja um sína hjálpartænastu til kommunurnar, sigur formaður Kommunufelagsins, Hans Jørgensen.

Tað er so javnan, at kommunur venda sær til Kommunufelagið við ymskum ivamálum og hava vit roynt at verið til hjálpar, har tað hevur verið møgulegt. Hesa hjálpartænastu fara vit nú at økja, soleiðis, at vit í framtíðini eru førir fyri at vera teim ymsku kommunum til hjálpar á flest møguligum økjum. Í fyrstu syftu hugsa vit um arkivering, bókhald o.t.,

sigur formaður felagsins Hans Jørgensen.

Skeið í kommunu-planlegging

Fyrr í ár skipaði Kommunufelagið fyri skeiði í kommunuplanlegging. Skeiðini vórðu hildin í Suðuroy, á Sandi, í Vágum, í Streymoy og í Eysturoynni. Hetta skeið var serliga ætlað kommunupolitikarum og kommunal starvsfólki. Hetta var eitt ynski frá nógvum kommunum, serliga nú fleiri av teimum hava gjørt — og aðrar eru við at fyrirleita — kommunuskipanir.

Á hesum skeiðum kom frá, at ein landsbyggireglugerð er bráneyðug, soleiðis, at tað verður minni kostnaðarmikið hjá teimum einstøku kommunum, um at gera sína byggireglugerð. Í lóguni hava

bert Havn og Klaksvík sína byggireglugerð.

Bæði Landsverkfrøðingurin og Kommunufelagið hava áður gjørt uppskot til eina byggireglugerð, men hesar eru ógjøttar. Tí hevur Kommunufelagið nú endurskoðið hesi uppskot. Hetta skeiðið var liðugt í september og varð sent landsstýrinum. Hans Jørgensen metir, at henda landsbyggisamtak kann koma at virka um stutta tíð.

Bygdaráðini hava byggivaldið

Uppskot kommunufelagsins er í tveimum pørtum. Eitt fyri tær smærru kommunurnar, sum ikki er so umfangandi, og eitt fyri tær stóru. Í báðum førum eru tað bygdaráðini, sum hava byggivaldið. Høvuðsmunurin er, at meðan tað í teim stóru kommunum er ein byggifulltrúi, sum hevur eftirlit og umsiting, verður í teim smærru kommunum vald ein bygginevnd við trimum limum.

Ásetingar um húsa-bygging

Harafturat hevur Kommunufelagið gjørt eitt uppskot um almennar ásetingar um húsa-bygging. Hetta er ætlað sum ein hjálpar og vegleiðing fyri tey, sum byggja. Her verður greitt frá, hvussu eigur at vera

bjálvað, um brandviðurskipti, hvussu hús eiga at vera upphitað, um krøv til stórra almennar bygningar, o.s.fr. Hesar ásetingar eru bert galdandi, um tann einstaka kommunan ikki hevur sína egna reglugerð hesum viðvíkjandi.

Ájourføringar av kommunulógini

Føroya Kommunufelag heldur, at ávisar ájourføringar eiga at verða gjørdar í kommunulógini, hevur tí gjørt uppskot hesum viðvíkjandi til landsstýrið. T.d. kann eitt valevni nú vera á fleiri listum til eitt býráðsval. Eftir uppskotinum hjá Kommunufelagnum skal eitt valevni sjálvt avgera á hvørjum lista hann ella hon vil vera á. Eisini vil Kommunufelagið hava eina fasta reglugerð um habilitet hjá bygdaráðslimum.

Tiðarrit

Kommunufelagið hevur áður givið út blaðið Kommunutíðindi. Hetta fall tó niðurfyri orsakað av figgarligum trupulleikum. Nú er ætlanin at fara undir aftur útgávu av einum blaði, tó í øðrum líki enn áður. Átlanin er at geva út eitt tíðarrit einar tvær ferir um árið. Orsøkin til at figgarviðurskiptini hjá felagnum eru batnað er at limagjaldið, sum áður var 0,03%, nú er hækkað til 0,04%.

Býráð ella býrot?

Vilt tú uppliva tíðina, tá býurin var givin upp fyri skutil av grammum spekulantum, tá vina- og kenningspolitikkurin ráddi og tá bert tey fingur grundstykke, sum vóru væl við býráðsins stóru menn — ella vilt tú hava eitt rættvíst politiskt stýri, sum gagnar heildini?

Hvussu mong munnu í dag minnast hvussu stóran var ta tíðina, tá kreftirnar aftan fyri »borgarliga listan« og fólkaflakkin høvdu ræðið í Havn?

Tey flestu okkara hava kanska gloymt hesa tíð — onnur hava ikki upplivað hana. Tað kann tí vera av týðningi at steðga á, líta aftur um bak og hugsa eitt sindur um, hvussu býur okkara tá sá út — hvussu stóð til við teimum kommunalu viðurskiptunum.

Samanbera vit ta tíðina við hesi, seinastu árin, fáa vit eina mynd av einum býi fullkomliga givin upp fyri skutil — sum eitt verjuleyst offur fyri græmum og eindaldsum spekulantum.

Tað var hetta tíðarskeiðið, tá eitt blað kundi skriva um »smá-korruption í stóran stíl í býráðnum« og verða frikt í rættinum.

Eisini var hetta tíðarskeiðið, tá einstakir peningasterkir býráðslimir vóru førir fyri at uppkøpa ein stóran part av allari byggiligari jørð, og bera tað soleiðis í bandi, at útstykingarnar vóru skipaðar so, at privatu áhugamálini vóru tikin fram um almanna gagn.

Nakað, sum eisini eyðkendi hetta skeiðið, tá borgarligu kreftirnar høvdu alt vald, var hetta, at bert tey, sum vóru væl við býráðsins sterku menn, høvdu ein tjans at fáa grundstykki.

Og hetta var tíðarskeiðið, har at kalla allar kommunalar funktiónir sviku. T.d. høvdu vit kroniska vatnneyð, onga kloakering, og hetta var tíðin, tá ávisar familjur í Havn gjørdust millióningar av at selja asphalt og vegmaskinur til kommununa — so væl royndist vina- og kenningspolitikkur borgarlistans.

Hvat meira eyðkendi hetta tíðarskeiðið?

Jú, at teir sterku mennir aftan fyri borgarlistan og teir listar, sum hesar styðjaðu beinleiðis höttu arbeidsfólk, gjørdur tað kommunala demokratiið til láters, og bart út vóru orsök til, at virðingin fyri Tórshavnar býráð fall til nulpunktið úti sum heima.

Hetta var eitt syndarligt tíðarskeið — eitt skeið sum tey fægstu ynskja aftur. Men hetta var eisini eitt læruríkt tíðarskeið, tí hetta lærði okkum hvussu vandamikil privatar listar eru fyri okkara kommunalu viðurskipti. Hetta lærði okkum harnæst, at teir politisku listarnir hóast síni brek eru frægari enn teir privatu.

Tað er torført at hugsa sær, at havna-fólk skulu ynskja hetta tíðarskeiðið aftur.

Besta tryggin fyri at hetta ikki hendir er at seta kross við lista A — javnaðarlistan.

Jóhann Mortensen

Veljið javnaðarfólk í bý- og bygdaráð

Við umbýti kundi peningurin verið nýttur hentari

Napoleon Jacobsen
valevni til
Havnar býráð

part av hesum mongu lyftum.

Sum eitt av valevnunum til býráðið, fari eg stutt og greitt at seta eitt spurnarkekin og he.úr spyrja veljaran, um tað ikki er meira neyðugt at kanna eftir, hvat peningurin í dag verður nýttur til, og um vit ikki við ymskum

umbýti, kundu nýtt peningurin hentari enn í dag.

Eitt er púra greitt, vanligi lønmóttakarinn metir, at skattatréstið nú er komið í topp. Hverja ferð, at tingið hevur samtykt eina broyting í skattalógini til bata fyri vanligu lønmóttakaran, ja, so hevur býráðið gjørt sær dælt av hesum og sett prosentini upp. Alt hettar kemst av teim mongu vílla projektunum hjá býráðnum.

Vit vita øll, at henda leið er ikki eftir ynski hjá

teimum, sum bert hava eina vanliga løn, enn minni hjá teimum lægløntu og tey eru mong. Eftir minni meting er størsta uppgáva hjá komandi býráð veruliga at prioritera tey mál sum liggja fyri, so peningurin verður nýttur rætt. At bera so í bandi at skattaprosentið ikki fer upp. Stutt sagt at hava stýring á figgarviðurskiptunum hjá Tórshavnar býráð.

Hettar er tað sum Havnar býur veruliga treingir til í dag.

Fert tú at kanna eftir øllum tí, sum tey mongu valevnini til hettar býráðsval hava á skránni, er heilt skjótt púra greitt, at her skal hópur av peningi til bert fyri at loysa ein litlan